

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Locatie Antonius,

JeugdzorgPlus te Bakkum

Gezond vertrouwen

Utrecht, augustus 2019

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

Samenvatting

Op 8 juli 2019 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs, toezicht uitgevoerd bij Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, locatie Antonius, JeugdzorgPlus te Bakkum (hierna Antonius). Doel van het toezicht was om te bepalen of Antonius verantwoorde jeugdhulp biedt.

Het toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie heeft de set met 37 kernverwachtingen voor gesloten jeugdhulp getoetst. Naast de kernverwachtingen zijn drie aanvullende verwachtingen over verlof en een verwachting over de samenwerking met ketenpartners onderzocht. In totaal toetste de inspectie 41 verwachtingen.

Antonius voldeed op het moment van het toezicht aan 37 van de 41 onderzochte verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie verwacht dat Antonius maatregelen neemt om aan alle verwachtingen voor het bieden van verantwoorde hulp te voldoen. Uit het toezicht blijkt dat Antonius weliswaar nog verdere verbeteringen door moet voeren, maar dat op deze locatie op het moment van toezicht verantwoorde hulp wordt geboden.

Verbetering is nodig op de volgende punten:

- Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.
- De leefomgeving is schoon, passend en veilig.
- Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.
- De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van de hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.

De inspectie concludeert dat het merendeel van de verbeterpunten samenhangt met de recente start van de nieuwe locatie Antonius in februari 2019. Eind 2018 is de aanbesteding van gesloten jeugdhulp in Noord-Holland Noord aan Horizon gegund. Het gunnen van de aanbesteding aan Horizon deed veel stof op waaien in Noord-Holland Noord. Door verschillende procedures bleef het lang onduidelijk of en zo ja, wanneer Horizon met de gesloten jeugdhulp kon starten. Uiteindelijk heeft Horizon per 1 februari 2019 een pand gehuurd in Bakkum, waar een paar dagen later de eerste jeugdigen zijn geplaatst.

Naar de mening van de inspectie is dit een overhaaste start geweest die zich kenmerkte door veel opstartproblemen. De eerste maanden na de start zijn er door ketenpartners, ouders en jeugdigen en in de media meerdere signalen afgegeven over het leefklimaat, het ontbreken van passend onderwijs en over de veiligheid op de locatie.

De inspecties hebben enerzijds de signalen beoordeeld en de ontwikkelingen rondom de opstart van Antonius nauwgezet gevolgd, terwijl Antonius anderzijds tijd en ruimte kreeg om de locatie op te bouwen. De inspecties besloten om vijf maanden na de start toezicht uit te voeren.

Voor een deel van de positief gescoorde verwachtingen in dit rapport geldt dat deze pas recent op orde zijn. Dat maakt dat de situatie nog kwetsbaar is. De inspectie heeft geconstateerd dat het management van Antonius transparant is over de stand van zaken en zicht heeft op de benodigde verbeteringen. Dit maakt dat de inspectie er vertrouwen in heeft dat het management in staat is om de juiste stappen te zetten om de kwaliteit verder te borgen.

De inspectie verwacht dat Antonius bovenstaande verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn.

Dit verbeterplan moet voor 23 september 2019 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Bevindingen	5
Thema 1: Uitvoering hulpverlening.....	5
Thema 2: Veiligheid	7
Thema 3: Leefklimaat.....	8
Thema 4: Cliëntenpositie	9
Thema 5: Bestuurlijke organisatie.....	9
3 Vervolg	11
Bijlage - Verantwoording	12

1 Inleiding

Op 8 juli 2019 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs, toezicht uitgevoerd bij Antonius. Doel van het toezicht was om te bepalen of Antonius verantwoorde jeugdhulp biedt.

Beschrijving Horizon, locatie Antonius

Horizon is een jeugdzorgaanbieder die open en gesloten jeugdzorg (JeugdzorgPlus), speciaal onderwijs en pleegzorg biedt vanuit verschillende locaties. Daarnaast biedt Horizon ambulante zorg: persoonlijke zorg op school, thuis of ergens anders. Ook heeft Horizon een academie, waar aan professionals trainingen in gedragsverandering worden gegeven.

Horizon heeft begin februari 2019 een nieuwe locatie geopend voor het aanbieden van gesloten jeugdzorg in Noord-Holland Noord in het voormalig kindertehuis Sint Antonius in Bakkum. De locatie biedt ruimte aan circa 30 jongeren van 12 tot 18 jaar. Ten tijde van het toezicht verbleven er 20 jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdhulp in Antonius.

Antonius werkt vanuit de JouwZorg methodiek. Uitgangspunt is dat niet alleen de jeugdige behandeld wordt, maar dat met de hele leefomgeving wordt bekeken wat het gezin nodig heeft. Er wordt een gezamenlijk doel bepaald dat iedereen motiveert en vervolgens wordt samen gekeken wat er nodig is om de gestelde doelen te bereiken. Op basis daarvan wordt met de jeugdige en ouder(s) een keuze gemaakt voor een behandelmethodede.

Stichting Ronduit biedt bij Antonius intern een kleinschalige manier van onderwijs aan die is afgestemd op de jeugdige. Stichting Ronduit is een ervaren onderwijspartner in de regio en bekend met de specifieke doelgroep.

Ontwikkelingen sinds de start van Antonius

Eind 2018 is de aanbesteding van gesloten jeugdhulp in Noord-Holland Noord aan Horizon gegund. Horizon is daarmee een nieuwe aanbieder in deze regio geworden. Het gunnen van de aanbesteding aan Horizon deed veel stof op waaien in Noord-Holland Noord. Door verschillende procedures bleef het lang onduidelijk of en zo ja, wanneer Horizon met de gesloten jeugdhulp kon starten. Uiteindelijk heeft Horizon per 1 februari 2019 een pand gehuurd in Bakkum, waar een paar dagen later de eerste jeugdigen geplaatst zijn.

De eerste maanden na de start zijn er door ketenpartners, ouders en jeugdigen en in de media meerdere signalen afgegeven over het leefklimaat, het ontbreken van passend onderwijs en over de veiligheid op de locatie.

De inspecties hebben enerzijds de signalen beoordeeld en de ontwikkelingen rondom de opstart van Antonius nauwgezet gevolgd, terwijl Antonius anderzijds tijd en ruimte kreeg om de locatie op te bouwen. De inspecties besloten om vijf maanden na de start toezicht uit te voeren. De Inspectie van het Onderwijs heeft tijdens dit toezicht een nulmeting gedaan naar de kwaliteit van het onderwijs op de locatie. Over de uitkomsten van dit toezicht heeft de Inspectie van het Onderwijs afzonderlijk per brief gerapporteerd.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd heeft een toezicht uitgevoerd naar 41 verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Niet alle verwachtingen zijn even diepgaand onderzocht, zoals bijvoorbeeld de opbouw van de perspectiefplannen, omdat bepaalde aspecten van de werkwijze reeds bij de inspectie bekend zijn op basis van recent toezicht bij andere locaties van Horizon. De signalen die de inspecties over Antonius ontvingen zijn geanalyseerd en verwerkt in de vragenlijsten die gebruikt zijn voor observaties en de gestructureerde interviews.

Toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. Het toetsingskader bestaat uit vijf thema's: Uitvoering hulp, Veiligheid, Leefklimaat, Cliëntenpositie en Bestuurlijke organisatie. Elk thema is uitgewerkt in een aantal verwachtingen. Voor Jeugdhulp met verblijf is een set met 32 kernverwachtingen geselecteerd. Naast de kernverwachtingen voor Jeugdhulp met verblijf zijn een aantal aanvullende verwachtingen specifiek voor de JeugdzorgPlus onderzocht. In totaal toetste de inspectie 41 verwachtingen.

Het toetsingskader is te vinden op: www.igi.nl/toetsingskadervhj.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd aan de hand van de vijf thema's uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd: Uitvoering hulpverlening, Veiligheid, Leefklimaat, Cliëntenpositie en Bestuurlijke organisatie. Deze thema's zijn onderverdeeld in criteria waar verwachtingen onder vallen. Per verwachting geeft de inspectie een oordeel. Als de verwachting als onvoldoende is beoordeeld geeft de inspectie een toelichting. Wanneer het oordeel voldoende is, maar de inspectie op grond van de bevindingen van mening is dat er reden is voor verbetering, benoemt de inspectie een aandachtspunt.

V	Voldoende
O	Onvoldoende
N.B.	Niet beoordeeld

Thema 1: Uitvoering hulpverlening

1.1. Professionals bieden passende hulp

	Verwachting	Oordeel
1.1.1	Professionals bieden hulp die aansluit bij de relevante ontwikkelingstaken van de jeugdigen en de problematiek van de jeugdigen en hun ouders.	V
1.1.2	Professionals bieden hulp die aansluit bij de achtergrond, eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdigen, hun ouders en hun netwerk.	V

1.2. Professionals werken volgens professionele standaarden

	Verwachting	Oordeel
1.2.1	Professionals werken volgens de richtlijnen van de beroepsgroep.	V
1.2.2	Professionals werken doelgericht en planmatig.	V
1.2.3	Professionals zetten de hulp tijdig in.	V
1.2.4	Professionals nemen kernbeslissingen in multidisciplinair verband.	V

1.3. Professionals betrekken jeugdigen en hun ouders bij de hulp

	Verwachting	Oordeel
1.3.1	Professionals werken met een plan dat door of in overleg met jeugdigen en hun ouders is opgesteld.	V
1.3.2	Professionals bieden de jeugdigen en hun ouders duidelijkheid over de inhoud en uitvoering van de hulp.	V
1.3.3	Professionals bejegenen jeugdigen en hun ouders met respect en nemen hen serieus bij de uitvoering van de hulp.	V
1.3.4	Professionals zorgen ervoor dat de jeugdigen contact kunnen (onder)houden met hun ouders en hun netwerk.	V

1.4. Professionals stemmen af met de bij de jeugdigen en hun ouders betrokken instanties

	Verwachting	Oordeel
1.4.1	Professionals stemmen het plan af met de plannen van overige betrokken instanties.	V

1.5. Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen verantwoord toe

	Verwachting	Oordeel
1.5.1	Professionals nemen in de plannen van de jeugdigen op welke vrijheidsbeperkende maatregelen op hen toegepast kunnen worden.	V
1.5.2	Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen alleen toe na de instemming van een gedragswetenschapper.	V
1.5.3	Professionals passen vrijheidsbeperkende maatregelen toe conform de geldende instructies en procedures.	V
1.5.4	Professionals zijn in het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen getraind.	V

1.6. Professionals kennen verlov verantwoord toe

	Verwachting	Oordeel
1.6.1	Professionals nemen verlov op in het plan van de jeugdigen.	V
1.6.2	Professionals schatten de risico's van het verlov in aan de hand van een gestandaardiseerd risicotaxatie-instrument.	V
1.6.3	Professionals verlenen alleen verlov na instemming van een gedragswetenschapper.	V

Thema 2: Veiligheid

2.1. Professionals houden goed zicht op de veiligheid van jeugdigen

	Verwachting	Oordeel
2.1.1	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van de jeugdigen.	V
2.1.2	Professionals schatten de veiligheidsrisico's van de jeugdigen systematisch in.	V
2.1.3	Professionals beoordelen de veiligheidsrisico's in multidisciplinair verband.	V

2.2. Professionals beperken de veiligheidsrisico's voor jeugdigen

	Verwachting	Oordeel
2.2.1	Professionals bepalen mede op basis van de veiligheidsrisico's de in te zetten hulp.	V
2.2.2	Professionals bewaken de gemaakte afspraken over het beperken van de veiligheidsrisico's.	V
2.2.3	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.	O
	<i>Toelichting</i> De inspectie constateert nog een aantal algemene veiligheidsrisico's, waardoor medewerkers niet optimaal in de gelegenheid zijn om bij acute onveiligheid actief op te treden.	

	Verwachting	Oordeel
	Het alarmsysteem waarmee medewerkers elkaar kunnen oproepen werkt nog niet optimaal, deursignalering op de kamers van de jeugdigen is nog niet aangelegd en de ramen in de kamers van de jeugdigen hebben geen veiligheidsglas. De medewerkers van Antonius hebben zicht op de verbeteringen die verder nog nodig zijn. Zo worden een aantal ramen voorzien van veiligheidsglas in de kamers voor jongeren die nog in de stabilisatiefase zitten. Ook wordt een PZI installatie aangelegd voor het alarmsysteem en deursignalering.	

Thema 3: Leefklimaat

3.1. De fysieke leefomgeving is van goede kwaliteit

	Verwachting	Oordeel
3.1.1	De leefomgeving is schoon, passend en veilig.	O
	<p><i>Toelichting</i></p> <p>Antonius is gevestigd in een groot, sfeervol pand. De afgelopen maanden is het pand opgeknapt. De twee recent geopende groepen en het appartement zijn nog niet helemaal af. Ook zijn de kamers van de jeugdigen nog te kaal, jeugdigen beschikken bijvoorbeeld niet over een stoel of een bureau op hun kamer.</p> <p>Iedere groep beschikt over een lege kamer, die gebruikt kan worden als ruimte voor jeugdigen om tot rust te komen. Twee van deze kamers waren ten tijde van het toezicht niet gebruiksklaar.</p>	

3.2. Het leefklimaat is passend bij de jeugdigen

	Verwachting	Oordeel
3.2.1	Het leefklimaat past bij de leeftijd en de ontwikkelingsfase van de jeugdigen.	V
	<p><i>Toelichting</i></p> <p>Jeugdigen volgen een dagprogramma dat bijdraagt aan hun ontwikkeling.</p> <p><i>Aandachtspunt</i></p> <p>Jeugdigen geven aan dat er onvoldoende activiteiten na schooltijd zijn.</p>	
3.2.2	De dagelijkse routine en de huisregels dragen bij aan de ontwikkeling van de jeugdigen.	V
3.2.3	Jeugdigen leiden een voor hen zo gewoon mogelijk leven, inclusief onderwijs en vrijetijdsbesteding.	V

Thema 4: Cliëntenpositie

4.1. De aanbieder geeft de jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid om voor hun individuele belangen op te komen

	Verwachting	Oordeel
4.1.1	De aanbieder onderneemt actie indien jeugdigen en/of hun ouders aangeven ontevreden te zijn over de geboden hulp.	V
4.1.2	Jeugdigen en hun ouders kunnen gebruikmaken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon.	V
4.1.3	Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.	O
	<p><i>Toelichting</i></p> <p>Antonius beschikt over de mogelijkheid om een beroep te doen op de onafhankelijke klachtencommissie van de locatie Midgaard van Horizon en is bezig met het oprichten van een eigen klachtencommissie. Hoewel er de afgelopen periode veel onvrede is geweest onder een deel van de jeugdigen en ouders, zijn er volgens medewerkers geen klachten ingediend bij de klachtencommissie. Uit de interviews met medewerkers blijkt dat Antonius ouders en jongeren onvoldoende informeert over de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de onafhankelijke klachtencommissie.</p> <p>Ook is niet bekend bij medewerkers of Antonius beschikt over een regeling rondom het toepassen van maatregelen en het toekennen van verlof. De jeugdigen worden niet geïnformeerd over en ondersteund bij de mogelijkheid om beroep in te kunnen stellen bij de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming bij beslissingen met betrekking tot maatregelen en verlof.</p>	

Thema 5: Bestuurlijke organisatie

5.1. De aanbieder voert systematisch kwaliteitsmanagement uit

	Verwachting	Oordeel
5.1.1	De aanbieder registreert en analyseert incidenten en voert naar aanleiding van de analyse verbeteringen door.	V

5.2. De aanbieder zet gekwalificeerde professionals in

	Verwachting	Oordeel
5.2.1	De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van de hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.	O

	<i>Toelichting</i> De pedagogisch medewerkers A, die de inspectie heeft gesproken, hebben een passende hbo-opleiding maar zijn nog niet SKJ-geregistreerd.	
5.2.2	De aanbieder zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen.	V
	<i>Toelichting</i> De medewerkers zijn getraind in JouwZorg, JIM en Mijn Pad. Zij worden bij de uitvoering in de praktijk ondersteund door een methodiekcoach. <i>Aandachtspunt</i> Gezien de complexe doelgroep is deskundigheidsbevordering in psychiatrische problematiek en suïcidepreventie nodig. Verder beschikt Antonius niet over een eigen verpleegkundige met deskundigheid op het gebied van medicatieverstrekking.	
5.2.3	De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	V

5.3. De aanbieder voldoet aan de geselecteerde nalevingsnormen

	Verwachting	Oordeel
5.3.1	De aanbieder beschikt over de Verklaring Omtrent Gedrag actuele van personen die structureel contact hebben met jeugdigen of hun ouders.	V
5.3.2	De aanbieder heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.	V
5.3.3	De aanbieder past geen vrijheidsbeperkende maatregelen toe op jeugdigen zonder rechterlijke machtiging gesloten jeugdhulp (of BOPZ), tenzij er sprake is van een noodsituatie.	V
5.3.4	De aanbieder past geen vrijheidsontneming toe op jeugdigen zonder rechterlijke machtiging gesloten jeugdhulp (of BOPZ).	V
5.3.5	De aanbieder voor gesloten jeugdhulp zorgt ervoor dat jeugdigen zonder rechterlijke machtiging gesloten jeugdhulp (of BOPZ) geen getuige zijn van de toepassing van zware vrijheidsbeperkende maatregelen bij jeugdigen met een rechterlijke machtiging, tenzij er sprake is van een noodsituatie.	V

5.4. De aanbieder zorgt voor jeugdhulp in samenhang met andere hulp

	Verwachting	Oordeel
5.4.1	De aanbieder heeft samenwerkingsafspraken met haar ketenpartners vastgelegd.	V

3 Vervolg

Antonius voldeed op het moment van het toezicht aan 37 van de 41 onderzochte verwachtingen uit het toetsingskader Verantwoorde Hulp voor Jeugd. De inspectie verwacht dat Antonius maatregelen neemt om aan alle verwachtingen voor het bieden van verantwoorde hulp te voldoen.

Uit het toezicht blijkt dat Antonius weliswaar nog verdere verbeteringen door moet voeren, maar dat op deze locatie op het moment van toezicht verantwoorde hulp wordt geboden.

Verbetering is nodig op de volgende punten:

- Professionals treden bij acute onveiligheid actief op.
- De leefomgeving is schoon, passend en veilig.
- Jeugdigen en hun ouders kunnen een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.
- De aanbieder werkt met geregistreerde professionals, tenzij de inzet van een niet geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van de hulp of noodzakelijk is voor de kwaliteit.

De inspectie concludeert dat het merendeel van de verbeterpunten samenhangt met de recente start van de nieuwe locatie Antonius in februari 2019. Naar de mening van de inspectie is dit een overhaaste start geweest die zich kenmerkte door veel opstartproblemen. Voor een deel van de positief gescoorde verwachtingen in dit rapport geldt dat deze pas recent op orde zijn. Dat maakt dat de situatie nog kwetsbaar is. De inspectie heeft geconstateerd dat het management van Antonius transparant is over de stand van zaken en zicht heeft op de benodigde verbeteringen. Dit maakt dat de inspectie er vertrouwen in heeft dat het management in staat is om de juiste stappen te zetten om de kwaliteit verder te borgen.

De inspectie verwacht dat Antonius bovenstaande verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn.

Dit verbeterplan moet voor 23 september 2019 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

Bijlage - Verantwoording

De inspectie voerde het toezicht bij Antonius in samenwerking met de Inspectie voor het Onderwijs uit op 8 juli 2019. Het toezicht bevatte onaangekondigde elementen: zoals de selectie van geïnterviewde jeugdigen en van gecontroleerde Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG's) en de observaties.

Om tot een gefundeerd oordeel te komen, heeft de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen gebruikt. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Bij het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een rondleiding over de locatie
- Gestructureerde interviews met:
 - De locatiemanager en de afdelingsleider van het onderwijs;
 - Twee gedragswetenschappers;
 - Eén gedragswetenschapper van het onderwijs;
 - Twee pedagogisch medewerkers A;
 - Drie jeugdigen.
- Een check op de aanwezigheid van de VOG's van vijf medewerkers
- Observaties van de leef- en verblijfruimten en interacties tussen medewerkers en jeugdigen, waaronder het mee lunchen op drie verschillende groepen.

Voorafgaand aan het toezicht heeft de inspectie de website geraadpleegd en signalen van ouders, ketenpartners en uit de media over de instelling geanalyseerd en verwerkt in de vragenlijsten die gebruikt zijn voor de gestructureerde interviews.

www.igj.nl